

Kymenlaaksossa huoli kuntouttavan työtoiminnan rahoituksen leikkaamisesta

Alkumusiikki

Miesääni: Tämä on Vates välittää podcast. Eri jaksoissa avaamme vammaisten ja osatyökykyisten henkilöiden työllistymiseen liittyviä ilmiöitä.

Vates välittää.

Kati Savela-Vilmari:

Tervetuloa Vates välittää -podcast-sarjan uuden jakson pariin. Minun nimeni on Kati Savela-Vilmari. Meillä on tänään aiheena kuntouttava työtoiminta Kymenlaakson hyvinvointialueella. Mitä se on tällä hetkellä siellä ja miltä tulevaisuuden näkymät näyttävät? Mitä voidaan lähivuosien ajalta odottaa, millaisia muutoksia?

Vieraana on Liisi Hietanen ja Anne Heimola. Tervetuloa.

Liisi Hietanen ja Anne Heimola:

Kiitos.

Kati Savela-Vilmari:

Kerrotteko hiukan itsestänne ja työnkuvastanne, mitä siihen kuuluu.

Liisi Hietanen:

Mä oon Hietasen Liisi ja toimin Kymenlaakson hyvinvointialueella kuntouttavan työtoiminnan koordinaattorina. Mun tehtävä on toimia kuntouttavan työtoiminnan asiantuntijana tässä monialaisessa työelämäpalveluissa koko Kymenlaakson alueella ja koordinoin sitten tähän lainsäädäntöön ja ostopalvelusopimuksiin ja yhtenäisiin ohjeistuksiin ja käytäntöihin liittyviä toteuttamistapoja, edistän ja valvon palvelun laatua ja osallistun verkostotyöhön ja kehittämiseen.

Anne Heimola:

Mun nimi on Anne Heimola ja olen Kotkan Korttelikotiyhdistys ry:n toiminnanjohtaja. Ja meidän yhdistys on tämmöinen välityömarkkinatpaikka. Me ylläpidämme Kotkan alueella matalan kynnyksen neljää kohtaamispaikkaa. Ja sen lisäksi olemme rekisteröity kuntouttavan työtoiminnan palveluntuottaja, että viime vuonna tai viime vuoden syksyllä aloitimme tämmöisenä, ja sitten meillä on tällä hetkellä työvoimapolitiittinen hanke, jonka sisällä sitten työllistämme nyt vielä loppuvuoden, mutta sitten ensi vuonna sitä rahoitusta ei enää ole.

Kati Savela-Vilmari:

Kerrataan hiukan mitä kuntouttava työtoiminta oikeastaan on, lyhyesti. Ja mitä se teillä Kymenlaakson alueella on, jos haluatte tarkentaa sitä.

Liisi Hietanen:

Joo elikkä hyvinvointialueethan on nyt sitten tämän vuoden alusta alkaen olleet järjestämävastuussa tässä kuntouttavan työtoiminnan palvelussa. Kuntouttava työtoimintahan on sosiaalipalvelua, ja siihen ohjautuu pitkäaikaistyöttömiä henkilöitä, jotka ei työ- ja toimintakyvyn rajoitteiden vuoksi voi muihin työllistymistä edistäviin palveluihin, koulutukseen tai työhön osallistua.

Meillä Kymenlaaksossa sitten tätä kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään täältä strategia- ja integraatiopalveluista, jonne tämä meidän monialainen työelämäpalvelu sijoittuu. Ja meillä on siellä hyvinvointialueen henkilöstöä noin 40, johon kuuluu sosiaaliohjaajia, sosiaalityöntekijöitä, yksilövalmentajia, myös fysioterapeutteja ja lääkäri, jotka toimii tässä meidän työkykytiimissä.

On toki esihenkilöt ja sitten muut mukaan lukien, ja työparina heillä tietysti on aina se TE-asiantuntija sieltä TE-puolelta. Me hankitaan palvelua suurimmaksi osaksi ostopalveluna eli 85 % meidän asiakkaista on sijoittunut muun muassa, niin kuin Anne kertoi, Kotkan Korttelikotiyhdistys on yksi näistä palveluntuottajista. Mutta pienimuotoisesti myös sitten kuntien yksiköissä ja meidän hyvinvointialueen omissa yksiköissä on tätä kuntouttavan työtoiminnan palvelua.

Anne Heimola:

Jos voin jatkaa tuohon Korttelikodin puolelta, niin meillä se konkreettisesti on sitä, että sieltä monialaisesta työelämäpalvelusta tulee meille yhteydenotto, ja sitten valmentaja tulee meille ja sitten meillä lähdetään tämmöisestä haastattelusta ensin liikkeelle, jossa vähän kartoitetaan sen valmentautujan tilannetta. Ja sitten siellä vähän katsotaan harrastuneisuutta ja toiveita tulevaisuudesta, tietoja ja taitoja ja työnhakutaitojakin, koska sehän on kuitenkin ensisijainen tavoite jossain kohtaa kuitenkin se työllistyminen.

Ja sitten meillä on näitä tällaisia työpajoja ikään kuin, joihin sitten hänen kiinnostuksensa mukaan hän sijoittuu. Että joko keittiötöihin, mutta sitten suurimpana meillä on tämmöinen kotihoitopaja, jonka sisällä me viemme pienituloisille kodinhoidollisia apuja, kauppa-avustusta, seurustelua, asiointipalveluita, niin sitten iso osa heistä sijoittuu sinne pajalle. Myös remontointipajaa ja digipajaa löytyy, ja samalla tietenkin meillä on vähän koulutuksia, joissa sitten se valmentautuja pääsisi parantamaan työelämätaitojaan. Ja me mennään se koko matka hänen kanssaan siinä rinnalla kulkien ja ollaan paljon yhteistyössä sitten monialaisten työelämäpalveluiden sosiaalityöntekijän kanssa aina kun on jotain semmoista, että hyvät selvät säännöt on olemassa ja hyvä yhteistyö, niin se sujuu kyllä.

Kati Savela-Vilmari:

No tuossa alussa sanoin että käsitellään tätä nykytilannetta siellä, mutta voidaan hiukan luoda katsausta myös viime vuosiin. Onko tapahtunut jotain muutoksia, valtakunnallisia tai alueellisia muutoksia, jotka on ehkä vaikuttanut jollakin tavalla teidän toimintaan?

Anne Heimola:

No viime vuonnahan nyt sitten nämä kilpailutettiin tavallaan uudestaan, tämä kuntouttava työtoiminta, ja siellä sitten ikään kuin haluttiin, että palveluntuottajat hakevat sen Aluehallinto... AVI:sta, tämän rekisterin... palveluntuottajarekisteröinnin.

Ja sehän tietysti tarkoitti meillä sitä aika pitkälti, että onneksi se oltiin kilpailutettu vähän aikaisemmin, koska siihen prosessiinhan täytyy sitten sukeltaa sisälle aikakin syvästi. Siellä on muun muassa kaikkien työpajojen turvallisuuteen liittyvät asiat, pelastussuunnitelmien päivittämiset, riskien kartoitukset ja sitten tietysti koko henkilöstön täytyy olla siitä selvillä, että mitä nyt tapahtuu ja mitä se tuleva palvelun tuottaminen ikään kuin tarkoittaa. Myös omavalvontasuunnitelma täytyy tehdä alusta lähtien.

Mutta toki se koko prosessi toi mun mielestä, ja on tuonut niin kuin laatua siihen kuntouttavaan työtoimintaan muun muassa siinä, että yhtenä kriteerinä oli, että siihen toimintaan on palkattava sosiaalihuollon ammattihenkilö. Niin tää on kyllä tuonut sitä laatua ja sitten semmoista arvoperustankin ikään kuin pohtimista ja sitä, että mitä vaikka itsemääräämisoikeus tarkoittaa sen kuntouttavan työtoimijan kannalta. Ja mitä kaikkea muuta siihen valmentautujien arvostamiseen ja elämiseen ja hänen toiveidensa toteuttamiseen liittyykään.

Kati Savela-Vilmari:

No Liisi, onko jotain sellaista, kun paljon on puhuttu näistä hyvinvointialueiden aloittamisen alkukankeudesta ja miten eri tavalla ne on edenneet eri alueilla, niin mitä voisit sanoa tästä Kymenlaakson hyvinvointialueesta, miten siellä on toiminta ylipäänsä käynnistynyt ja miten se näkyy teidän vaikka näissä kuntouttavan työtoiminnan palveluissa?

Liisi Hietanen:

Joo tosiaan meillä oli täällä Kymenlaakson alueella tällainen vapaaehtoinen sote-kuntayhtymä, joka aloitti toimintansa vuonna 2019, ja siihen kuului nää alueen kuusi kuntaa, jotka myös nyt on tämä sama pohja sitten tässä hyvinvointialueena. Niin sillä tavalla päästiin ehkä vähän etumatkalta, että ollaan niitä prosesseja ja yhtenäistämistä ja käytäntöjä hiottu jo sieltä 2019 Kymsoten ajalta, niin nyt tässä kohtaa kun hyvinvointialue aloitti, niin meillä ei tullut suuria muutoksia. Että oltiin juuri niin kuin Anne sanoi tuossa, niin tehtiin tätä kuntouttavan työtoiminnan kilpailutustakin sitten jo etupainotteisesti, niin että uudet sopimukset alkoi jo viime vuoden syyskuulta.

Ja tuota siihen haluttiin sillä tavalla varautua, että tässä kuntouttavan työtoiminnan laissakin on tullut v. 21 alusta näitä muutoksia, ja tietysti nyt mitä muutoksia mahtaa olla tulossakaan, niin lähdettiin tekemään tällaista dynaamista hankintamallia nyt ensimmäistä kertaa, joka antaa meille vähän paremmat mahdollisuudet sitten varautua muutoksiin. Eli pystytään ottamaan esimerkiksi kesken sopimuskauden uusia palveluntuottajia mukaan tähän kilpailutukseen ja voidaan esimerkiksi avata vaikka joku uusi palveluluokka sinne, jos tilanne näyttää siltä, että tarvittaisiin jonkinlainen uusi palvelumuoto.

Ja niin sillä tavalla noissa uusissa kuntouttavan työtoiminnan sopimuksissa, niin kuin Anne tuossa kuvasikin, niin haluttiin myös tuota lakiin tullutta uudistusta siihen tuen ja ohjauksen asiaan kiinnittää erityisesti huomiota, että siihen asiakkaan palveluun kuuluisi myös sitten jakson aikana muutakin kuin se varsinainen työtoiminnan tehtävän tekeminen eli asiakkaat saisi sitten vahvemmin sitä tukea ja ohjausta jakson aikana niihin asioihin, jotka kullakin sitten on haasteellisia.

Kati Savela-Vilmari:

Jos puhutaan asiakkaista, asiakasmääristä, niin onko niissä tapahtunut jotain muutosta näiden viime vuosien aikana? Tai miten esimerkiksi Anne kuvaisit, miten teidän kohdallanne?

Anne Heimola:

No nythän on tapetilla tämä eli, kun se työllisyyden hoito siirtyy kokonaan kunnille sitten 2025, ja nyt juuri tällä hetkellä meidän suurin rahoitusmuoto on ollut nämä työvoimapolitiittiset hankkeet jo vuodesta 2006. Ja nyt tämä vuosi on viimeinen sitten jolloin meille rahoitetaan enää tätä työvoimapolitiittista hanketta, ja sehän tietysti vaikuttaa aika lailla, että meillä on työvoimapolitiittisessa hankkeessa ollut jopa 140 on työllistetty vuositasona. Nyt tänä vuonna enää 110 ja sekään määrä ei täyty ihan kokonaan.

Että nyt ehkä huomaa tämän uuden Pohjoismaisen mallin tulon myötä, että se ohjautuminen, välityömarkkinapaikkoihin ja näihin palveluihin on ehkä hidastunut siitä osin, että palkkatukiset ja työkokeilijat, niin heitä ei enää ohjaudu niin paljon. Toki työmarkkinat nyt vetää, eli työpaikkojahan on myöskin paljon, joka on todella hieno asia.

Kuntouttavan työtoiminnan on silti ehkä mun mielestä jopa lisääntynyt, että just tuota viimeisintä tilastoa tuossa katoin Kotka-Hamina-seudulla, niin kuntouttavassa työtoiminnassa on tällä hetkellä 319 asiakasta, työkokeilussa on 44, palkkatuella 191. Työvoimakoulutuksessa on 31 ja omaehtoisessa opiskelussa on 70, ja tää koskee nyt Kotka-Hamina-seutua tämä tilasto. Mutta meillä sitten tietenkin tähän kuntouttavaan työtoimintaan liittyen, että siinä kohtaa kun tää kilpailutus tapahtui, niin minähän tein sen mitoituksen myöskin sillä olemassa olevalla hetkellä. Eli meillä on laskettu myös ne palkkatukiset, jotka ovat työsuhteisia, niin tavallaan vähän sinne ohjausresursseihinkin tähän kuntouttavaan työtoimintaan.

Että nyt sitten tietysti toiveissa on, että päättäjät viisautessaan säilyttävät nämä välityömarkkinapaikat. Koska kyllä sitten, jos palkkatuet ja tämmöiset vähenee dramaattisesti, niin sillä tulee eittämättä olemaan vaikutuksia myös kuntouttavan työtoiminnan toteuttamiseen.

Liisi Hietanen:

Mä voisin tuohon vielä lisätä, että kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita ylipäänsä Kymenlaakson alueella on kuukausitasolla 600–700 asiakasta. Että nyt missään niissä luvuissa ei ole huomattavaa muutosta tapahtunut. Ehkä huomaan sen, että jopa on niin kuin tasaantunut, että ei ole enää niin vuodenaikojen välillä sellaisia isoja eroja, että se Pohjoismainen palvelumalli kun määrittelee sitä, jaksottaa sitä asiakkaan suunnitelmien tekemistä ja tapaamista, niin ne ehkä tasaisemmin toteutuukin sitten ja asiakkaita on palvelussa läpi vuoden aika lailla samoja lukuja.

Kati Savela-Vilmari:

Joo, kertokaa lyhyesti tästä Pohjoismaisesta työvoimapolitiittisesta mallista. Mitä se käytännössä tarkoittaa?

Anne Heimola:

Puolitoista vuottahan se on ollut nyt voimassa, että toukokuussa kaksikymmentäkaksihan (2022) sitä sitten aloiteltiin, ja sen sisällähän ikään kuin paneudutaan heti siihen, kun ihminen jää työttömäksi, että hän mahdollisimman nopeasti työllistyisi uudestaan. Ja siellä se työvoiman asiantuntija on tärkeässä roolissa ikään kuin että heti jo siinä kolmen kuukauden aikana, jos olen oikein ymmärtänyt, niin saatetaan tavata sitä asiakasta jopa viisi kertaa ja tehdään sitä työllistymissuunnitelmaa ja muuta. Ja sitten myös määritellään sitä työnhakuvelvoitetta eli niillä, joilla ei ole mitään rajoitteita sun muita, niin se on jopa neljää työpaikkaa täytyy hakea kuukaudessa. Ja sitten taas jos on rajoitteita tai muita, niin sitten se saattaa olla yksilöllisesti vähän pienempi se määrä.

Suurinta vastustusta on ehkä sitten juuri valmentautujissa herättänyt se, että niitä työpaikkahakuja täytyy niin sanotusti tehtailla, mutta minä näen siinä myös paljon positiivista, että siinä kun niitä tehtaillaan, niin sitten ne työnhakutaidot myös automaattisesti paranee ja ehkä tulee sitä innostusta siihen, ettei se ehkä olekaan niin suuri mörkö se työn hakeminen sitten. Sieltä on onnistumisiakin sitten taas tapahtunut, että mieluummin aktiivinen valmentautujan kuin se, että työpaikkoja ei kuitenkaan kotoa kotiin kukaan tuu tarjoamaan, se on fakta.

Liisi Hietanen:

Ja sitten toisaalta tuntuu, että kun niitä sitten haetaan, niin sieltä voi erilaisia vaihtoehtoja tulla esiin, mitä ei ehkä ole osannut ajatellakaan. Toisaalta näen siinä vähän sellaista ristiriitaa, kun puhutaan, että kuntouttava työtoiminta on viimesijainen palvelu muihin työllistymistä edistäviin palveluihin nähden, ja ajatellaan, että kuntouttavassa työtoiminnassa olevat henkilöt eivät voi työ- ja toimintakyvyn rajoitteiden vuoksi työllistyä, ja silti heitä niin kuin velvoitetaan sitten hakemaan jopa neljää paikkaa tän palvelun aikana. Että se tuntuu vähän ristiriitaiselta välillä.

Anne Heimola:

Ja nythän siellä hallitus sitten jo suunnitteleeekin, että tää työnhakuvelvoite ikään kuin poistuisi jossain kohtaa. En tiedä sitten kokonaan vai millä tasolla, mutta että kuitenkin.

Kati Savela-Vilmari:

Niin, ja siinä on varmaan sekä hyviä että huonoja puolia, miten sen ottaa! Mutta siihen työn hakemiseen, vaikka hakemusten tekemiseen, niin siihen tarvittaessa saa sitten vähän tukea, ettei tarvitse ihan itse...?

Anne Heimola:

Joo, kyllä.

Kati Savela-Vilmari:

No miten yleisesti ottaen, teillä varmaan paljon seurataan sitten jatkopolutusta kuntouttavasta työtoiminnasta eteenpäin, niin miltä ne on teillä näyttäneet?

Liisi Hietanen:

Joo, yleisesti ottaen se on tietysti haastavaa, että monet asiakkaat on täsmätyökykyisiä ja on niitä rajoitteita sitten myös. Vaikka tilanne kuntouttavan

työtoiminnan aikana paranisikin, niin ei se kaikkien kohdalla kovin helppoa ole, mutta kyllä niitä sitten kuitenkin löytyy. Monella se kuntoutuminen vie aikaa ja mennään pienin askelin eteenpäin. Mutta sitten tietysti nuoria erityisesti on lähtenyt koulutukseen, ja toisaalta nyt kun katsoin vähän noita tilastoja, niin tän vuoden aikana 42 asiakasta on lähtenyt koulutukseen tai työelämään meillä. Jos ajatellaan että se on se 600–700 kuukausitasolla, joita palveluun osallistuu, niin ei se määrällisesti suuri ole. Mutta toki kaikki jatkopolut on tärkeitä.

Se ehkä mikä mulle sieltä myös tuli vähän sellaisena negatiivisena asiana esiin, että aika paljon on tapahtunut tällaista työelämän ulkopuolelle siirtymistä eli osa asiakkaista kokee, että ei halua pitää työnhakua voimassa, koska se velvoittaa sitten näihin erilaisiin osallistumisiin ja hakuihin, eli myös tällaista suuntausta on tapahtunut jonkin verran. Usealla se jatkopolku kuntouttavan työtoiminnan jakson jälkeen on kuitenkin se uusi kuntouttavan työtoiminnan jakso. Eli kuten sanoin, niin ne voi olla aika pitkiäkin ne polut, ennen kuin päästään pienillä askelilla sitten etenemään johonkin suuntaan.

Mutta varmasti tapahtuu myös sitä, että on Kelan palveluihin siirtymistä, erilaisia terveyssevelvittäjiä, sitten muita sosiaali-, mielenterveys- ja päihdepalveluita, jotka sitten tulee ehkä ensisijaisena jossain kohtaa kun nähdään vähän sitä asiakkaan palveluntarvetta sen jakson aikana.

Anne Heimola:

Jos saan tuohon jatkaa, niin sitten toki kun meillä on nyt tää työvoimapolitiittinen hanke, johon kiinnittyy sitten palkkatuella sekä työkokeiluunkin, niin kyllähän kohderyhmä on hyvinkin niin kuin vaikeasti määriteltävissä. Että meillä jopa sitten monet kuntouttavassa työtoiminnassa olevat valmentautajat saattavatkin olla paremmassa fyysisessä kunnossa tai muutenkin, kuin sitten taas joku pitkäaikaistyötön, joka tuleeikin työkokeiluun tai palkkatukeen.

Että se ei aina ihan ole niin suoraviivaista ollenkaan. Ja haluan vielä jatkaa tähän, että se miksi työvoimapolitiittiset hankkeet nyt niin kun loppuu, niin perustuu mun käsittääkseni tämmöiseen työllisyyspoliittisia avustuksia koskevaan tutkimukseen kuin **Syrjäytymisen ehkäisemisestä ja tukea työllistymiseen** -tutkimuksesta, niin siellä ikään kuin tutkittiin sitten näitä työvoimapolitiittisia hankkeita ihan valtakunnallisesti ja niiden vaikuttavuus juurikin sitten siihen työllistymiseen on ollut suht koht heikohkoa.

Meillä on prosentit ollut aika hyviä, mutta jokainen toimija varmaan perustelee niitä. Siinä tutkimuksessaakin sanottiin, että raportointia ei ehkä ole määritelty riittävän tarkasti sieltä TE-palveluitten osalta ja näin.

Mutta se mikä minua huolestuttaa on niin, kun meillä joka tapauksessa on paljon pitkään työttöminä olleita, jotka eivät noin vain työllisty, että siirtyvätkö he sitten jatkossa, jos ei meidän kaltaisia välityömarkkinoita ole, niin suoraan sitten sinne kuntouttavaan työtoimintaan. Mutta voidaanko kuntouttavaa työtoimintaa sitten toteuttaa siinä määrin, jos ei tällaisia matalan kynnyksen välityömarkkinoita ole, että kyllä siinä mielessä vähän huolestuttaa. Kunnon organisoinnilla ja semmoisella järjestelmällisellä jatkopolutuksella sun muulla me tuotetaan kuitenkin 11 000–12 000 kotikäyntiä kotihoidon tueksi vuodessa. Että me ei toki ketään hoideta, me ei mennä

iholle niin sanotusti, mutta tässä olisi yksi pieni ratkaisu, pieni tuki edes sinne meidän vanhuspalveluihin, jos se ymmärretään oikein.

Kati Savela-Vilmari:

Joo eli työvoimapoliittiset hankkeet ja avustukset ovat nyt päättymässä, hyvinkin varmasti?

Anne Heimola:

Joo. Toki ensi vuodelle meidänkin alueella on tällainen pieni hanke, 150 000, johon kolme, kuusikin osallistujaa tai välityömarkkinatoimijaa yhdessä voivat osallistua, mutta me tehtiin nyt johtokunnan kanssa ratkaisu, että ei tässä kohtaa osallistuta, vaan kehitetään muita valmennuspalveluja.

Kati Savela-Vilmari:

Onko mikään korvaavaa rahoitusta tiedossa tällä hetkellä?

Anne Heimola:

No itse asiassa meillä on nyt tällaisia, TE-palvelut rahoittaa tällaisia palvelu... valmennuspalvelukokonaisuuksia, eli mäkin oon rakentanut semmoisia, että muun muassa meillä on niin kuin tietotekniikan opastusta selkokielellä. Itse pystyn antaan ratkaisukeskeistä valmennusta. Mutta en ole vielä niitä lähettänyt sinne, ja sitten vasta kun nää työvoimapoliittiset hankkeet päättyy tuossa, niin sitten niitä palvelukokonaisuuksia, jotka siellä hankkeessa on, niin niitä pystyy sitten vasta lähettämään. Mutta hyvinvointialue tietenkin, sieltä jo vähän kepillä jäätä kokeiltiin. Saatiin toki kyllä rahoitusta, mutta ei ollenkaan sitä mitä haettiin. Toivottavasti ensi vuonna sitten uudella yrityksellä.

Kova huoli on siitä, että ensi vuosi me kyllä porskutellaan, mutta sitten se saattaa olla, jos ei korvaavia rahoituksia tule, niin siinä se toiminta.

Kati Savela-Vilmari:

Miltä tämä Liisi teidän näkökulmasta tai sinun työsi näkökulmasta näyttää?

Liisi Hietanen:

No kyllä itsekkin olen hiukan huolestunut siitä, että tosiaan meillä on valtaosa asiakkaista ostopalveluissa, että me nojataan vahvasti meidän kumppaneihin, jotka palvelua tuottaa, että paikkoja tarvitaan. En sillä tavalla näe, että kuntouttavan työtoiminnan määrät olisi mitenkään radikaalisti laskussa ainakaan. Että paikkoja varmasti tarvitaan ja toivotaan, että toimijat pystyvät jatkamaan toimintaa.

Tietysti kuntouttavan työtoiminnankin maksuperusteina meillä on ne toteutuneet työtoimintapäivät ja ehkä se on sellainen asia, jota täytyy tarkastella, että voisiko siinä joskus tulevaisuudessa olla erilainen malli.

Anne Heimola:

Ja tulevaisuudessa sitten kun se työllisyydenhoito siirtyy kunnalle, että nythän vielä jokainen valmentautuja, joka on kiinnittynyt meille työkokeiluun tai kuntouttavaan työtoimintaan, niin he ovat vähentäneet sitä kunnan niin sanottua sakkolistaa eli

työmarkkinatuen kuntaosuutta, mutta nyt sitten siellä tulevaisuudessa niin näin ei enää tapahdu. Ja sehän sitten tietysti on suora jatkumo sille, että kun rahaa on vähän, niin kuinka suuri kiinnostus sillä kunnallakaan sitten on tukea välityömarkkinatoimijoita? Että nyt tähän mennessähän mä oon pystynyt jopa lukuina laskemaan, että kuinka paljon on säästetty vuositasolla sakkolistasta rahaa.

Meillä on myös tämmöinen kun Into ry:n Sosiaalisen vaikuttavuuden mittari, jota ollaan tehty jo vuodesta 16, niin siellä sitten tutkitaan aika pitkälti sitä, että miten valmentajat itse kokevat aina tän oman jaksonsa, niin ne on kyllä todella positiivisia. Se vertaistuki, työkaverit sun muut, joita saadaan, sosiaalinen vahvistuminen, jopa ystävystyminen, osaamisen lisääntyminen, tietotekniikkataitojen lisääntyminen, niin ne on sitten kuitenkin aika isoja asioita siellä arjessa, jotka vievät ja kantavat. Myös monet kertovat, että päihdeongelmat on vähentyneet. Aamulla pitää mennä töihin niin ei voi juoda sixpackia eikä ”mäyräkoiraakaan” ja muuta, että siellä on paljon asioita jotka on sitten taas hyvinvointia niin sanotusti parantanut.

Kati Savela-Vilmari:

Niin eli sitten jos tarkastellaan yksioikoisesti pelkästään työllistymistä, niin se on aika suppea mittari?

Anne Heimola:

Joo, niin kyllä joo. Ja sitten jos ei näitä palveluja ole, niin kyllä mä luulen että se raha menee sitten joissain muissa palveluissa. Mielenterveys- ja päihdeongelmat kyllä tulee lisääntymään ja syrjäytyminen ennen kaikkea.

Liisi Hietanen:

No oon samaa mieltä siitä, että varmasti muiden palveluiden tarve sitten kasvaa, että kyllähän esimerkiksi kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvat monet asiakkaat saa siitä sellaista työelämäosallisuutta, ja monelle se on muodostunut sellaiseksi toiminnaksi, jota he toivoo jopa pysyväksi tilanteeksi, että kaikista meidän asiakkaista ei ole työllistymään. Että ei se tarve ole pelkästään siinä, että löytyisi avoin työpaikka. Se ei silti ratkaise kaikkien asiakkaiden tilannetta.

Anne Heimola:

Jos minä saisin kaiken päättää, niin lähtisinkin jotenkin rakentamaan sitä sinne, että kyllä meillä on rehellisesti myönnettävä, että kaikista ei sinne ankaraan työelämään vaan oo, ja että voisi olla sitten tämmöinen vakituinen muoto. Sen ei tarvitsisi olla niin sanottu kuntouttava työtoiminta, voisiko se olla vaikka osallistavaa sosiaaliturvaa niin kuin siinä mielessä, että jos osallistuisit tämmöiseen yleishyödylliseen toimintaan, niin voisi saada vaikka sitten sen työmarkkinatuen lisäksi 300 euroa, joka nyt otetaan sieltä toisesta suunnasta pois. Niin tuota me saatais resursseja kuitenkin tähän. Meillä on vanhukset huonossa jamassa kotonaan ja tuota, kohta myös työttömät.

Niin että se pitäisi nähdä ehkä hyvinvointina enemmän ja kaikkia palkitsevana, että myös nää meidän kohtaamispaikkatoiminnat, niin siellähän käy paljon ikäihmisiä juurikin sen takia, että koetaan paljon sitä yksinäisyyttä ja ei ole oikein muita paikkoja.

Kati Savela-Vilmari:

Näin joo, eli siinä on niin selkeä todistus siitä, että mitä hyvää sillä voidaan tuottaa, niin se on aika jännä, että miten se arvo mitataan ja mistä sitten ajatellaan, että miten se organisoidaan jatkossa vai onko sitä sitten ollenkaan.

No miten teillä sitten sekä hyvinvointialueella että palveluntuottajilla ja muilla toimijoilla siellä alueella, niin miten te keskenänne, pidätkö yhteyttä jollakin tavalla? Käyttekö läpi kuulumisia? Onko jotain tällaista vakiintunutta toimintamallia siihen, että tiedätte, mitä kenellekin kuuluu?

Liisi Hietanen:

Joo, meillä alkoi tuossa...Kymenlaaksossa oli tällainen Työkykyä tukemassa -hanke ja sinä aikana aloitettiin tällaiset aamukahvivilaisuudet. Ja oon nyt sitten niitä vetänyt. Ne alkoi viime vuonna ja nyt ollaan kohta sitten jo kaksi vuotta aamukahveilla oltu palveluntuottajien kanssa. Me kokoonnutaan kerran kuussa 45 minuutin mittaiseen Teams-kokoukseen ja on haluttu pitää ne sillä tavalla lyhyinä, että mahdollisimman moni ehtisi tulla mukaan kuulolle. Ollaan otettu siihen aina jotain ajankohtaisia aiheita, vähän infoa erilaisista palveluista ja tietoa, tietoa asioista ja sitten semmoista keskinäistä keskustelua ja ajatuksenvaihtoa. Sitä toki voisi aina lisätä sitä verkostoitumista yhteisesti. Miten sie oot Anne kokenut meidän aamukahvit?

Anne Heimola:

Minusta ne on olleet ihan tosi kivat ja sitten juuri se verkostoituminen on siinä lisääntynyt, koska on konkreettisesti sen Teamsin avulla myös nähneet niitä muita palveluntuottajia, ketkä siellä osallistuu ja kameran avulla jopa nähnytkin, jos on joku kommentoinut jotain. Aiheet on olleet hyvin niin kuin ajankohtaisia ja tervetulleita, ja sitten myös johtamisen näkökulmasta ihan tosi hyvä, kun niitä tulee...sitten koko meidän henkilöstö voi siis osallistua myöskin näihin, niin siellä tulee semmoista yhteistä, ja hekin voivat sitten esittää, mun oma henkilöstö sinne teille päin niitä tarkentavia kysymyksiä ja muuta vastaavaa, että mä oon kyllä tykännyt, että ne on olleet tosi kivoja ja pysyneet silleen sopivan rentoina ettei ole ollut mitään nipottamista.

Liisi Hietanen:

Niinpä. Ihan kiva.

Anne Heimola:

Ja sittenhän Liisi on kivasti laittanut sinne myös yhteisen alustan meille, jonne sitten tulee jopa palveluntuottajien hyviä käytäntöjä voi käydä kirjoittamassa, mutta myös sitten ajankohtaisia ohjeita ja päivityksiä ja semmoisia, että sielläkin on tosi hyvää asiaa. Itse käyn omieni kanssa tämmöisessä niin sanotussa isossa kokouksessa, aina käyn vilauttamassa, että muistakaa käydä täällä kanssa niin kuin katsomassa, niin se on lisännyt hyvin sitä tiedottamista ja viestintää myöskin.

Liisi Hietanen:

Ja ehkä tällä just pyritään siihen, että saataisiin sitä yhtenäistä toimintatapaa. Toki jokainen palveluntuottaja tekee omanlaisia toimintoja ja omilla tavoilla toimitaan,

mutta sitten semmoiset hyvät yhteiset käytännöt on kiva jakaa ja saada sitten kokemuksiakin.

Anne Heimola:

Ja sitten se tasapuolistaa meidän palveluntuottajien, että jos vaikka autolla ajosta, että voiko se kuntouttava nyt ajaa sitä autoa vai ei niin sitten kun on yhteiset pelisäännöt, niin niillä sitten mennään.

Kati Savela-Vilmari:

Joo, kuulostaa hyvältä. Haluaisitteko nostaa vielä jotain muuta ajankohtaista tai tärkeää tästä teidän kuntouttavan työtoiminnan tilanteesta alueella, lähitulevaisuuden näkymiä? Onko siellä mitään toiveikkuutta nähtävissä tästä työpöytätyön päättymisestä huolimatta? Tai mitä myönteisiä puolia näette tässä tilanteessa?

Liisi Hietanen:

No mie nostan vielä meidän tällaisen korvausjärjestelmän. Me ollaan otettu tässä kilpailutuksessa mukaan tällainen vaikuttavuuskorvauskäytäntö eli halutaan kannustaa palveluntuottajia aktiivisesti etsimään niitä jatkopolkuja niille kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille sen jakson aikana. Ja sitten tällaisista hyvistä jatkopoluista maksetaan tällainen kertaluontoinen korvaus palveluntuottajalle. Minusta se on ollut ihan hyvä kannustin, toki se ei ratkaise taaskaan kaikkien tilannetta, mutta tuo ehkä semmoista vaikuttavuutta, haetaan myös sillä, että saataisiin niitä ratkaisuja löydetäisiin niitä asiakkaitten vahvuuksia ja, ja sitä etenemistä eteenpäin.

Anne Heimola:

Ja mekin ollaan saatu pari hyvää pottia, että ollaan saatu avoimille työmarkkinoille sekä opintoihin. Ja kyllä minä...muutosvastarintaahan pitää aina olla, eikö totta? Mutta että ainahan muutos tuo myöskin sitä sellaista hyvää ravistelua. Että kyllä mä sitten näen, että ei nää hallituksen kaikki ollenkaan oo huonosta, että kyllä se raha puhuu myös siellä työttömän elämässä ja hyvinkin paljon.

Ja sitten että joskus sen motivaation täytyy tulla sieltäkin. Että nähdään, että joo, no nyt vähenee toimeentulotuki tai nyt väheneekin tuo tai tuo, että entäs jos lähtis töihin? Kyllä tän puolentoista vuoden aikana, kun Pohjoismainen malli, niin meiltäkin on sitten työllistyneet aika hyvin myöskin ihan sellaisten konkreettisten asioiden vuoksi, että sitten siitä niin kuin nähdään ehkä paremmin.

Sitten mä toivon jotenkin myös niitten uusien asiantuntijoiden, jotka siirtyvät sinne kunnalle, niin jalkautuvan ehkä myös ihan tänne kohtaamispaikkoihin, välityömarkkina-, eli sinne missä myös näitä työttömiä on, niin sekin avaa. Toki meillä on nytkin asiantuntijoita käynyt vierailulla ja tutustumassa, että ei sitä voi moittia. Mutta ehkä se voisi olla, niin kuin on tarkoituskin siellä se vähän, että ollaan lähempänä ikään kuin sekä yrityksiä, niitä työpaikkoja, mutta sitten myös sitä ilman työtä olevaa ihmistä.

Kati Savela-Vilmari:

Joo. Kiitos Liisi Hietanen ja Anne Heimola. Mun mielestä avasitte tosi hyvin tätä yleisesti kuntouttavan työtoiminnan tilannetta ja tulevaisuuden näkymiä. Aina, niin kuin ollaan huomattu, niin on jotain muutoksia menossa ja osa niistä tuntuu vähän ikäviltä sillä hetkellä ja epävarmuutta aiheuttaa, mutta sain sen vaikutelman, että teillä ollaan kuitenkin hyvin toiveikkaalla mielellä ja paljon on kuitenkin hyvää ja toivotaan, että se voidaan siellä säilyttää tavalla tai toisella. Kiitos vielä kerran, että pääsitte Vates välittää -podcast-sarjan vieraaksi.

Anne Heimola ja Liisi Hietanen:

Kiitoksia.

Kiitos.

Musiikkia.

Miesääni:

Vates välittää.